

Poština
povšalirana.Uredništvo
in
upravnništvo
lista je
v Ljubljani
Breg št. 12.
Telefon 119.

AVTONOMIST

Glasilo „Združenja slovenskih avtonomistov“.

Izhaja vsak petek.

Celoletna na-
ročnina 50.— D
mesečna 5.— „
Inozemstvo
celoletno 100.
Posamezne
številke se ra-
čunajo po D1-25
Inserati
se računajo:
pol str. 560 D,
manjši soraz-
merno. — Pri
malih oglaših
beseda 50 p.

Kaj hočemo?

Lastno zakonodajo na lastnih tleh vzrastlega sloven-
skega ljudstva!

Prazen strah.

Pri zadnjih občinskih volitvah v Sloveniji so nastopale poleg dveh starih slovenskih strank — liberalne in klerikalne — tudi številne skupine pod različnimi gospodarskimi in stanovskimi oznakami: »Kmečko-delavska stranka«, »Kmečko-delavska zveza«, »Gospodarska stranka kmetov in delavcev« in še več podobnih imen. Velika večina takih krajevnih strankarskih tvorb pa je bila pravzaprav **republikańska**. Pod svojim pravim, namreč **republikańskim**, imenom se pa ljudje niso upali nastopati, ker so se bali.

Strah, ki še navdaja naše pri-
staše, da se ne upajo povsod s svo-
jim pravim imenom na dan, nam
je **razumljiv**, ne zdi se nam pa **ute-
meljen in opravičen**. Nam je dobro
znano, kako suženjsko ponižen je
še naš kmet napram posvetni in
cerkveni gosposki. Javna oblast —
in če jo zastopa le priprosti žandar
ali financer ali pa davčni eksekutor
— je za mnoge ljudi na deželi
še vedno neke vrste »bav-bav«, na
katerega gleda priprosti človek z
nekim svetim strahom. Če pa ima
naš priprosti človek opraviti celo z
gospodom glavarjem ali pa s sod-
nikom, se pa kar taja same poniž-
nosti, ker deluje v možganih in v
srceih še vedno podedovana poniž-
nost pred krutimi grajščaki, ki so
nekdanj naše kmete neusmiljeno za-
tirali.

Strah naših priprostih ljudi
pred javno oblastjo nam je torej
razumljiv. To je neke vrste podedo-
van greh. Ni pa ta strah več ute-
meljen in opravičen v **današnji
dobi**, ki je že zdavnaj spremenila
nekdanje ponižne »podanike« v
svobodne in enokopravne državljane.

Tega pa se naši priprosti ljudje
še mnogo premalo zavedajo! Oni
žive še vedno kot **podaniki**, oni še
vedno verjamejo, da morajo biti

nekomu **podložni in slepo pokorni**,
ne zavedajo se pa, da so že zdavnaj
postali **državljeni, ki pri volitvah
svobodno in neomejeno soddločuje-
jo o državni upravi in o vladi**. Tega
se naši ljudje še mnogo premalo za-
vedajo, kajti če bi se tega zavedali,
se ne bi nikogar več bali!

Razumljivo je, da razni zastop-
niki javnih oblasti, zlasti nižji, med
kmeti in delavci nastopajo tako,
kakor to pač želi vsakokratna vla-
da. Kdor pozna strah naših ljudi
pred temi gospodi, se ne bo čudil,
da se ljudje ne upajo s svojo pravo
barvo na dan. Ljudje si predstav-
ljajo, da bodo takoj zaprti, zatira-
ni in preganjani, če le nekoliko po-
kažejo svoje pravo mišljenje. **Zato
se tudi ne upajo javno biti republi-
kanci!**

Ta strah pred zastopniki javnih
oblasti pa je **prazen in ničev**. Za-
radi **republikańskega prepričanja**
**se ne sme nikomur skriviti niti en
las!** Ustava dovoljuje svobodo poli-
tičnega prepričanja in to določbo
najvišjega sedaj veljavnega našega
zakona mora vsaka javna oblast
spoštovati in ne sme nikogar niti
najmanj **preganjati zaradi republi-
kanstva**.

Zato pravimo svojim somišlje-
nikom: Ne bojte se nikogar zaradi
našega političnega prepričanja in
pokažite povsod javno in brez skrbi,
kdo ste in kaj ste in **povejte povsod
in vsakemu, da ste odločni in za-
vedni republikanci!**

Mi smo že večkrat naglašali,
da ne zahtevamo in ne delamo ničesar
protipostavnega, ampak da sku-
šamo in bomo skušali priboriti
zmago svojim načelom **postavnim
potom**. Postava nam dovoljuje vo-
litve, postava nam pa tudi dovolju-
je, da pri volitvah neovirano in svo-
bodno povemo svoje mnenje in da
glasujemo za to, **za kar hočemo mi
sami**, ne pa za to, za kar bi želela
ta ali ona oblast, da glasujemo. To

je naša **pravica**, ki nam jo daje po-
stava, in **kdor hoče to svojo pravico
uveljaviti, tega ne sme in ne more
nihče preganjati ali pa celo kazno-
vati!**

Med našimi pristaši zlasti na
deželi jih je mnogo, ki imajo znan-
ce vsepovsod, pa se komaj upajo ž
njimi govoriti o republiki, če pa go-
vore, govore le tajno in tiho. **To je
nepotrebno!** Vsak lahko svobodno
in brez skrbi pove povsod, da je **re-
publikanec** in ravno tako svobodno
in brez skrbi povsod lahko prego-
varja in prepričuje tudi druge, **da
leži naša rešitev samo v republiki
in v republikanski zvezi balkanskih
držav**.

To kar smo pravkar zapisali,
mora vedeti vsak republikanec in
naj pove to tudi onim, ki so še dan-
es iz praznega strahu bojazljivi in
omahljivi, **da bodo iz bojazljivcev
in omahljivcev postali pogumni in
samozavestni bojovníki za veliko**

republikańsko misel med Slovenci!

Danes je menda v celi Sloveni-
ji ni več fare in občine, kjer ne bi
bilo več ali manj republikancev, ki
pa se danes še skrivajo. **To je na-
pačno!** Mi pravimo: **Na dan s pra-
vim imenom!** Snujte povsod kra-
jevne politične **republikańske
organizacije!** Delajte povsod z vse-
mi močmi na to, da se bo edino gla-
silo slovenskih republikancev »Av-
tonomist« vedno bolj širilo! Če vas
bo pa kakšen zastopnik javne obla-
sti — višji ali nižji — poskušal kaj
ovirati pri vašem delu, ali pa če bi
se kdo predrznil vam celo **groziti**,
javite to **takoj** upravi »Avtonomi-
sta«, Ljubljana, Breg št. 12. Močni
naši hrvaški zavezniki bodo kmalu
znali napraviti red!

Pogumno torej na delo za veli-
ko misel **republikańskih
zveznih držav** na Balkanu, ker sa-
mo v tej misli je naša rešitev!

Razorožitev in narodna samoodločba.

V zadnji številki našega lista
smo povedali, da je sedaj se vršeče
zasedanje »Zveze narodov« zelo
važno. Na dnevnem redu je vpra-
šanje **razorožitve**. O tem je prvi go-
voril predsednik angleške delavske
vlade Makdonald, ki je rekel, da
že razlogi pameti zahtevajo razo-
rožitve evropskih držav. Pridružil
se mu je predsednik francoske vla-
de Herriot. **S tem je bilo odločeno**
in sedaj se bodo začele priprave za
končno rešitev tega težkega in za-
motanega vprašanja. Resolucija, ki
jo je predložil plenumu »Zveze na-
rodov« o tem vprašanju Makdonald
je bila sprejeta. Pri branju te re-
solucije se nehote spomnimo na
razne mednarodne delavske kon-
grese pred vojno, ki so sprejemali
podobne resolucije o potrebi разо-
rožitve in prijateljstva med nara-
di. To je bila tedaj še utopija. Da-
nes ni več, danes govore podobno
predstavniki največjih držav. Na-
rodi se pomirjujejo in združujejo,
ker zahteva to že pamet sama od
njih, kakor pravi Makdonald.

Dogodki, ki so se odigrali te
dni v Ženevi pomenijo, da gre svet
še vedno na »levo«. Vse staro pada.
Noben narod in nobena država ne
bo mogla nadaljevati s svojo
»Kirchturmpolitik«, to se pravi, de-
lati brez ozira na dogodke po osta-
lem svetu. Evropski narodi se po-
lagoma sicer, toda sigurno priprav-
ljajo, da se združijo v eno skupno
družino. Največja ovira pri tem pa
je militarizem, ki ljudstvo sesa in
izkorišča ter ga vadi v rokodelstvu
za pobijanje ljudi in razdiranje go-
spodarskih vrednot.

Ne dvomimo, da se bo revolu-
cionarni kmečko-delavski politiki
posrečilo izvesti razorožitev. Ko bo
to doseženo, se bo odvalilo veliko
finančno breme z ramen ljudstva.
Razorožitev pa pomenja istočasno
tudi še nekaj drugega: **polom mo-
narhizma v starem, predvojnem
smislu te besede ter zmago republi-
kańske ideje!** Monarhizem v sta-
rem predvojnem pomenu je ozko
zvezan z militarizmom, militarizem
zopet pa z imperijalizmom. Če pa-

LISTEK.

63

Kmečki punt.

Hrvaško napisal Avgust Šenoa.

„In čujte dalje“, je nadaljeval Gubec, „kaj
se je pri nas zgodilo? Tahu se je pokvarilo
tisoč vever vina. Niti za jesih ni. Naše dobro
vino nam je vzelo. Naenkrat pa je razglasil po
celem okraju, da nam hoče dati vina in da naj
pridemo s sodi na Stubico; in on je potočil lju-
dem onih tisoč vever vina in ukazal, da mora
vsak za vsako vedro v osmih dneh plačati tri
zlate. Gospod, za mlako tri zlate, ko se za
dobro vino plača samo eden! Ljudje so nobes-
neli, razlili Tahovo mlakužo in niso plačali.
Tedaj pa so prišli Tahovi krvniki. Za vino so
vzeli kmetom govedo, konje, drobnico, vse,
vse. Tako se je Tahi sam plačal. Nekatere vasi
so se spuntale. Prišli so nad njih s kolci, biči in
vešali. Oh, čemu molimo k Bogu? Čemu nas
je mati rodila? Čemu tlačimo to zemljo? In
služimo njemu, ki nam trga srce iz prs? Ne,
stokrat ne! Če ima pes zobe, maček kremplje,
krokar kljun, da se brani: — imamo mi roke,
trde kmečke roke, imamo več ko pes, maček
in krokar, imamo pamet kakor gospoda, dušo
in srce kakor gospoda, in tudi naš kmečki rod
je starejši ko gosposki, saj je bil naš prvi oče
Adam tudi kmet. Ne bomo v čredah hiteli pod
sekire kakor govedo. Trpeli smo, molili, obu-

pavali, pa smo tudi mislili in v mislih sablje
brusili. Vsi bomo kakor en zamah, en grom,
ena strela. Temu hudiču ne maramo več slu-
žiti, pohodili ga bomo, toda samo njega; ljudje
smo, kristjani, ki bi radi imeli mirno življenje.
Potrkali smo pri sodnji — pa nas je Tahi ople-
nil; potrkali smo pri banu — Tahi je streljal na
nas; potrkali smo pri kralju — in Tahi nas je
vesil; sedaj — pri sami Jezusovi krvi! — bomo
z jekleno pestjo potrkali na božja vrata. Saj
menda Bog tudi ni izgubil srca?“

„Bog ti odpusti to besedo“, je rekel žup-
nik s sklonjeno glavo, mirno, „ker je priklopela
iz ranjene duše. Vsaka tvoja bolečina najde
odziv v mojem srcu, vsaka tvoja solza odsev
v mojem očesu. Tudi jaz sem rojen pod kmečko
streho, sem vaš in božji. Da, mučeniki ste,
otroci moji; toda verujte, da božja pravica ne
spi, ampak da s čuječim očesom opazuje člo-
veška dela in ko je mera polna, pride sodba
preko noči, jutro pa prinese odrešitev. Ne ma-
ščujte se sami; Bog je pravičen, on maščuje.
On naj sodi. Kdo je trpel več ko božji sin, pa
je unirajoč odpustil svojim sovražnikom. Ali
ste premislili, kaj se bo zgodilo z vami, z va-
šimi ženami, otroki, z vsem ljudstvom, če
boste šli z bojnimi orožjem nad gospodo? Ali
ste si v mislih prešteli vse grozote?“

„Smo“, je odvrnil Gubec hladno, „hudo bo,
toda hujše ne more biti ko je danes. Razmislili
smo vse in se dogovorili, vsi kmetje od Krap-
pine do Jastrebarskega, in tudi sosede na oni

strani Sotle pod nemškim jarmom ne mislijo
drugače. Gospodi se seveda nič ne sanja, ker
nosimo to vse skrito v srcih. Mi nismo nikaki
razbojniki, mi smo poštenjaki, Tahu pa ne ma-
ramo več služiti, ampak hočemo priti pod
prejšnjo gospodo. To je naš trden sklep.“

„In če se podre tudi nebo na nas“, je do-
dal Gregorič, „tako se bo moralo zgoditi.“

„Pa bodi tako“, je rekel duhovnik, „zato
sem vas tudi poklical. Toda naj se vse zgodi
brez krvi. Bil sem pri gospodu banu in škofu
Draškoviču v Zagrebu in sem pripovedoval,
kakšne muke trpite. Bolelo ga je. Pa mi je ob-
ljubil, da bo sam pisal presvetlemu kralju, in
da naj tudi vi izberete iz sebe dva, ki bi šla
pred cesarja. Tudi mi je rekel, da bo drugi go-
spod ban, knez Frankopan, šel na Dunaj in da
bo kralju povedal vse vaše nadloge in prosil
za vas, da pridete zopet pod svoje stare go-
spodarje. Storite tako. Izberite dva, pismo na
kralja pa bom jaz napisal, da bo vse čisto in
jasno. Če Bog da, bo šlo tudi brez krvi.“

Gubec se je nekoliko zamislil in na to
rekel:

„Bog daj, da bi šlo vse brez krvi! Oh,
kako si to sam želim! Kako pridno sem bral
knjigo večne pravice in ljubezni in se iz nje
učil poštenja, pravičnosti in človečnosti. Moja
duša se je očistila, moje srce izpremenilo. In
ko so prihajali k meni zaslužnjeni, obupani
ljudje in kričali: Koljimo! Sekajmo! — sem
tudi jaz govoril: Potrpajte, saj vendar pravica

de militarizem in marinizem — hitro korakamo do tega cilja! — avtomatično odpadata i vojaški monarhizem i imperijalizem. V tem trenutku bo zmaga socialne in republikanske misli popolna. Prava človečanska republikanska ideja pa po svojem bistvu ni nič drugega, kakor zmaga **pravice do narodne samoodločbe**. To pa je tisti cilj, za katerim moramo stremeti Slovenci z vso odločnostjo. Zakaj edino dosežena pravica narodne samoodločbe nas more šele privedi do resnične narodne, gospodarske in socialne osvoboditve. Lastna slovenska državnost, republikanska javna

uprava, socialnost gospodarstva — to so tri temeljne rezultante, ki jih bo prinesla narodna samoodločba. To je maksimalni program slovenskih republikanskih kmetov in delavcev, ki ga danes zastopamo, žal, edino mi sami. V tem programu ni mesta za oportunistem, temveč je to program požrtvovalnega dela, samozavesti in borbe do konca.

Predno bo minilo eno desetletje, se bo vsakdo čudil, da ni že danes razumel te, tako zelo enostavne resnice in da je tako velik del našega naroda hodil po današnjih krivenčastih potih!

Velike posledice.

Če se spomnimo nazaj na čase pred vojno, se spomnimo tudi na majhen socialni ugled kmeta in delavca v družbi. Takozvana »gospoda« se je zbirala sama v svojih zaključnih družbah, kmetje pa so bili za sebe, a delavstvo zopet za sebe. Bog ne da, da bi prišel kmet n. pr. v lokal, kjer je sedel »gospod« v fraku in cilindru ter bi se vsedel k isti mizi. Če se ni hotel pobrati sam, so poklicali pa policaja ali žandarja, da je on povedal, da »gospod« in kmet ne smeta sedeti za eno in isto mizo.

Danes je to že precej drugače. Pri nas med Slovenci se sicer še vedno dobi »gospoda«, ki se sramuje kmečkega ali delavskega človeka, ki ne zna ali pa noče imeti z njim nikakršnih razgovorov in pomenkov, toda ti ljudje povsod izmirajo. Danes imata kmet in delavec pristop v vsako družbo in nihče se več ne čudi, če se vsede kmet k »gospodski« mizi.

To seveda ni nič bistvenega, zato pa je tembolj značilno. Kaj nam to pove? To pove, da je že v današnji kapitalistično urejeni družbi, narastel socialni ugled kmeta in delavca. O tem navadno nič ne mislimo, zato se tudi ne povprašujemo, odkod pravzaprav pride to?

Če pa to reč malo bolj razmislimo, bomo prav uganili, da je to ena od malih izmed mnogih velikih posledic vojne in zlasti velike ruske revolucije.

Ko je pred več kot 100 leti velika francoska revolucija odpravila predpravo plemstva in graščakov, so se posledice tega kmalu začele kazati po vsej ostali Evropi. Seveda počasi. Predno so se plodovi francoske revolucije pokazali tudi pri nas, je minilo več kot 5 let. Danes je vsakomur razumljivo, da so padle predpravo plemstva in da je kmet svoboden. Pred komaj 100 leti pa pri nas o tem niso niti sanjali najsmelejši duhovi, kaj šele v težak jarem vpreženo kmečko ljudstvo. Ta velika francoska revolucija je naredila tudi marsikaj takšne-

ga, nad čemer so se ljudje po drugih državah zgražali, n. pr. da je odpravila staročasovno štetje in podobne reči. To pa so bile le sporedne prikazni velikega socialnega in političnega prevrata, ki so ostale le na papirju. Pravo bistvo revolucije je pa ostalo.

Ruska revolucija pa je bila neprimerno večja od francoske in je namenjena tud mnogo širšemu delu človeštva, kakor pa je bila francoska. Francoska revolucija je služila precej omejenemu številu nastopajoče buržoazije, ruska pa hoče služiti vsem kmetom in delavcem. Že to je velika razlika. Drugič pa dandanes svet živi mnogo hitreje, kakor pa je živel pred 100 leti. Tedaj niso poznali še niti železnice, brezžična, telefona, zrakoplova itd. Danes je svet veliko manjši, kakor pa je bil tedaj. Narodi so danes v gospodarskem in kulturnem pogledu mnogo ožje med seboj zvezani in odvisni drug od drugega.

Ruska revolucija je ostala zmagovita. Kakšne bodo njene posledice za ostali, neruski svet? Kdo ve to! Mi sodobniki jo imamo še preveč blizu, zato še ne moremo ločevati med vsemi bistvenimi in začasnimi rezultati tega velikanskega in mogočnega trenja. Posledice tega trenja na ves ostali svet bodo res velikanske ne samo v socialnem gospodarstvu, ampak tudi v kulturnem in idejnem življenju. **To pa pomenja popoln preobrat v vsem našem življenju.** In če smo Slovenci še tako zelo konservativni, se ne bomo mogli ubraniti tega, kar bo sprejel ves ostali svet. Zato je vse napenjanje različnih strank, da si pomagajo podaljšati življenje z umetnimi ali nasilnimi sredstvi, zaman. Ena posledica ruskega preobrata je že tu: Pomnožena zavest kmetov in delavcev, ki sta najštevilnejša v družbi in v narodu. Ta zavest pravi, da gre njima tudi vsa oblast v državi. Kmečka in delavska oblast pa ne more biti drugačna, kakor pacifistična in republikanska, to je res ljudska, brez je-robstva s te ali one strani.

Iz naše organizacije.

Brežiški okraj. Tu se je ustanovila nova krajevna organizacija slovenskih republikancev in sicer skupaj za 5 občin s sedežem v Velikem Obrežu. Predsednik organi-

zacije je Jožef Horvat, njegov namestnik pa Miha Vučanjk. Tajnik organizacije je marljivi organizator Anton Les. V kratkem se bo priredil javni shod.

Militarizem in sovraštvo.

V gospodarskem življenju zastaja vse. Predvsem se letošnje leto nič ne zida. Vsled tega ne vlada brezposelnost samo med zidarji in tesarji, ampak tudi v vseh drugih delavskih strokah. K tej veliki množici delovnega ljudstva, ki je danes na cesti brez dela in jela, se pridružuje še veliko število drugih ljudi, ki so bili v državnih uradih in zasebnih zavodih ter podjetjih reducirani. Bliža se že zima in teh ljudi je strah bodočnosti. Sedaj je vrsta na vladi, da pomisli nekoliko na svoje socialne naloge. Državna uprava, ki je doslej zelo pridno kupovala stare zgradbe in neusmiljeno metala na cesto ljudi, ki so poprej v njih stanovali, naj sedaj začne z zidanjem javnih poslopij, v kolikor in kjer so potrebna. Danes priobčujemo vest, da ima vlada denar za nove vojašnice. Naj ga ima torej tudi za stradalno ljudstvo! Ne zahtevamo podpor, ampak dela, produktivnega dela za ljudi. Če se bo gradilo in zidalo, bodo imeli ljudje delo, pa tudi stanovanjska mizerija se bo zboljšala. Ni treba, da več kot dve tretjini vsega državnega proračuna požre brezkoristni in brezumni militarizem. Spomnimo se nazaj na avstrijske čase, ko je slovenska politika plavalala popolnoma v dunajskih cesarskih vodah! Ni je bilo vojaške zahteve, da bi slovenski poslanci ne glasovali za njo. Za militarizem in marinizem je moral biti denar. No, takrat je bilo lažje. Če je kmet prišel na boben, se je vsaj lahko izselil v Ameriko. Danes pa še tja ne sme. Doma pa je tudi vedno manj dela in prilik zaslužka. Zato so tudi socialne naloge države danes večje, če se jih zaveda. Rak-rana vsega našega državnega in javnega gospodarstva je militarizem. Naš narod se bo moral tega zavedati in se tej prenapeti

soldaciji upreti, ker je brez vsakega pravega smisla. Koliko milijard je bilo že pred vojno zapravljenih v Avstriji in Nemčiji za takozvani »pruski militarizem«. No, izid svetovne vojne je pokazal, da so bile tiste milijarde zastoj vržene skozi okno. Pri tem pa ste bili Avstrija in Nemčija še res veliki in gospodarsko močni državi, ki ste upravičeno smeli upati, da vsaj ne boste popolnoma poraženi, če že zmagali ne boste. Toda tudi to upanje je bilo varljivo, kakor se je to jasno pokazalo. Mi smo mala kmečka država, ki mora vse orožje kupiti na tujem. Takšna kmečka država pa dolge vojne ne prenese, kakor se je videlo to celo v velikanski Rusiji. Antanta je zmagala v svetovni vojni, toda tudi ona ne toliko z golim orožjem, kolikor s pisanimi proklamacijami amerikeškega prezidenta Wilsona. Za to je nevtralnost naše države v velikih svetovnih konfliktih, kjer se tepo le res velike sile, najbolj pametna reč. Za vzdrževanje notranjega miru zadostajo orožniki in policisti. Pa če imamo za kakšno parado na razpolago še en regiment vojakov — bodi v božjem imenu. Toda pri nas se je ugnezdil takšen brezumen militarizem, ki nič ne zaostaja za nekdanjim »pruskim«. Seveda manjka potem denarja za najbolj potrebne reči. Zato morajo biti davki visoki, gospodarstvo v zastoji, delavni ljudje pa na — cesti.

Ker pa z odpravo militarizma ne gre tako naglo, dokler se državo ne postavi na pameten federativni temelj, pa morajo vodniki države najti vsaj neko **zasilno** pot za res **resnično** socialno politiko, da bodo dobili ljudje dela, z njim pa zaslužke vsaj za skromno preživljanje v teh težkih časih.

Dnevne vesti.

Dohodki jugoslovanskih ministrov. »Jutro« piše: »Minister v Jugoslaviji ima danes 96 tisoč dinarjev letne plače, torej 8000 dinarjev mesečno. Poleg tega prejema po 8100 dinarjev mesečno draginjske doklade. Vsak minister ima na razpolago avtomobil in šoferja, za kar se računa (s porabo bencina, guma itd.) trošek najmanj 10 tisoč dinarjev mesečno ter prejema preko monopolske uprave 3000 najfinjših cigaret v vrednosti najmanj

3000 dinarjev. Ker so naši ministri tudi poslanci in imajo kot taki 9000 dinarjev dijet, znaša skupni dohodek ministra mesečno približno 40.000 dinarjev. Kedar gre minister na službeno potovanje, mu pritiče še dijeta (dnevnic) po 500 dinarjev na dan.« — (Svota 40 tisoč dinarjev na mesec je za današnje čase prav lepa reč in dolžnost vsakega pravega Jugoslavana je, delati z vsemi silami na to, da postane minister. Če pa preračunamo 40 ti-

ni umrla. Želim si miru, toda moje srce mi napoveduje krvave dni. Gospoda je brez duše. Toda bodi po Vašem, in samo zaradi Vas. Izbrali bomo ljudi in jih poslali. Pa bomo videli, ali bo božja roka odtegnila meglo izpred kraljevih oči — toda, če ne bo nič pomagalo?« je vprašal Gubec z vzdignjeno glavo.

„Potem se naj zgodi volja božja,“ je odgovoril župnik in prekrižal roke.

„In naše maščevanje!“ je dodal Ilija in stisnil pest.

Botra sta se vrnila v hišo Ilije in mesec je stal že visoko na nebu, ko se je Matija poslovil od Ilije, da bi krenil proti svoji koči. Pred slovesom mu je rekel v hišnih vratih:

„Tako bo najboljša, boter! Mi sami ne pojdemo. Mi moramo ostati tukaj in paziti na ljudi, da kdo ne odpade ali da ne pobesni in si omadežuje roke s krvjo nedolžnih ljudi. Dejal bi, da pošljimo Matija Bistrice od tukaj in Ivana Svrača iz Pušče. Oba imata bistri glavi!“

„Dobro,“ je rekel Ilija, „samo počakajmo še nekaj dni; jaz pojdem jutri v Žumberk pogledat, ali se je moj brat Nožina povrnil iz Turške in nam prinesel kaka poročila o Mogaiču. Saj je že dva meseca z doma. Dobro bi bilo tudi izvedeti, kaj mislijo Uskoki. Spotom bom stopil k Stepku Gregorijancu na Mokrice, že trikrat mi je naročil, naj pridem k njemu.“

„Idi, idi, boter Ilija,“ mu je rekel Gubec, „in mi sporoči, kako je. Poslal ti bom Pasanca,

ker ni dobro, da hodim pogosto tje. Tahovi vohuni bi kaj zavohali. Da, toda predno odideš, vsekakor Jani reci, naj se z Jurkom preseli sem k meni, če je mogoče drugi teden. Bo tako boljše za njo. Saj si čul, kaj mi je Kata pravila. Tako, tako! Prosim te tudi, pazi na ljudi, da ne bodo jemali in požigali. Mi hočemo svojo pravico, zato ne smemo delati krivic in zločinov. Sedaj pa lahko noč, boter!“

„Zbogom boter!“ je odzdravil Ilija, Gubec pa jo je udaril naravnost proti Krapini, čez katero se je prepeljal in krenil proti Stubi.

XXV.

Silen jug se je vzdignil nad pokrajino in motal po nebu cele kopice temnomodrih oblakov. Bilo je mirno kakor v grobu, soparno, da je jemalo sapo. Oblak se je stisnil k oblaku, dokler ni bilo celo nebo prevlečeno s temnosivo zaveso, skozi katero ni bilo videti niti koščka nebesne modrine. Nato so začele padati debele kaplje, vedno bolj gosto in gosteje, nazadnje pa se je valila ploha na zemljo kakor kakšna megla. Listje je zatrepetalo, drevesa so iztegnila veje, potokova struga je prekipela z belo peno, gosi so poletele iz dvorišča, iztezale veselo svoje glave v zrak in frfotale s perotmi, razposajeni otroci pa so svoje plavalase glavice vriskajoč nastavljali kapu. Dve celi uri je lilo kakor iz škafa, potem pa je sinilo zlato solnce in pozlatilo robove sivih oblakov, deževne kaplje pa so vedno redkeje

padale kakor zlata zrna na zemljo. Skozi vrata Jurkove koče je stopila Jana in je držeč se za podboj pogledala na nebo. Bila je sveža kakor nekdanj, samo brez onega veselega, brezskrbnega sijaja prve mladosti, ki si ga videl nekdanj na nji, ampak polna neke tajne otožnosti; ktički polnih ustnic so ji zdaj pa zdaj zadržali v nekem sladkobridkem nasmehu, ki kaže globoko, neizbrisno žalost in silno trpljenje.

Pred kočo je prijahal oskrbnik s Susjeda in zapovedal:

„Jana, gospoda je ukazala, da morate jutri dekleta iz Brdovca priti okopavat koruzo pri Krapini.“

„Me, dekleta?“ je začudeno vprašala Jana.

„Da, ker so možaki lenuhi, in tvoja koča tako ne more poslati moškega.“

„In jaz, da moram zapustiti slepega očeta?“

„Da, ti tudi, tak je ukaz.“

„Dobro, dobro, boter! Prišla bom. Zbogom.“

Oskrbnik je odšel, dekleta pa je stopilo v kočo k očetu in reklo starcu: „Oče, jutri morate iti k Iliji. Jaz moram na tlako, Vi pa ne morete ves dan sami ostati v koči.“

„Ti moraš na tlako? Kaj je to?“ je vprašal starac, vzdignil glavo in široko odprl ugasle oči.

(Dalje prihodnj.)

soč dinarjev na star denar in računamo 1 dinar = 1 krajcar, potem jugoslovanski minister ni posebno sijajno plačan. 40.000 dinarjev je starih 400 goldinarjev, ki jih je prejemal v Avstriji že »hofrat«, avstrijski minister pa še veliko več.

Iz parlamenta. Sedanja večina je izrekla novi vladi zaupnico. Vlada večina je znašala 55 glasov. Take večine še nobena vlada ni imela, odkar obstoji kraljevina SHS. Ko je bila izrečena vladi zaupnica, so parlament za nekaj tednov odgodili, da vlada pripravi razne zakonske predloge za novo zasedanje parlamenta.

„Klassenjustiz.“ Letos je bil v Celju obsojen na 13 mesečno ječo ljubljanski mestni uradnik, ker je v Trbovljah govoril rudarjem preveč revolucionarno. Iz razprave, ki se je vršila v Celju, pa je lahko vsak spoznal, da je Sedej v svojem govoru le ponavljal, kar stoji pisano v vsaki socialistični brošuri, v vsakem delavskem listu. Tako kakor sedaj, se je lahko govorilo nekaznovano celo že v Avstriji pred vojno. Celjski „jugoslovanski“ sodniki pa so izrekli nad Sedejem, ki je družinski oče, takšno drakonsko obsodbo, ki bi bila morda kje v Albaniji mogoča in umljiva, v vsej ostali Evropi pa ne. To je bil pravi in čistokrvni „Klassenjustizurteil“. To sramoto naj se popravi in vlada naj enostavno ukaže, da se Sedej izpusti.

Zanimivo »poročilo«. V nekem slovenskem dnevniku smo brali te dni poročilo iz Beograda, ki pove, da je bil vojni minister general Hadžić v avdijenci pri kralju in da mu je pri tej priložnosti poročal o razpoloženju v armadi. To je čudno poročanje. Doslej nismo nikdar slišali, da bi se bili generali zanimali za razpoloženje v armadi, ker je glavna vojaška stvar bila vedno slepa pokorščina. Sedaj pa vojni minister kar naenkrat poroča kralju o »razpoloženju v armadi«! To mora nekaj pomeniti! Kaj to pomeni, se da pa nekoliko sklepati iz nekega drugega poročila iz Beograda, ki pravi, da so imeli »orjunaši«, »srnaoci« in »četniki« skupno zborovanje, na katerem so baje sklepali o svoji združitvi v eno samo organizacijo, ki naj bi s silo vrgla sedanjo vlado! — Če so ta poročila resnična, potem nas čakajo prav veseli dnevi.

»Klerikalni avtonomisti«. »Jutro« imenuje vse tiste, ki ne marajo trobiti v njegov centralistični, monarhistični in militaristični rog, še vedno »klerikalne avtonomiste, federaliste in separatiste«. »Jutro« še danes ne razume, da se za »klerikalni« strah v Sloveniji danes nihče ne zmeni. Slovenski ljudje postajajo od dne do dne zavednejši republikanci in federalisti, ker vedo, da ne bodo prej gospodje na svoji zemlji, dokler ne bo na Balkanu zavlada zveza federativnih republik. Kdo bo imel moč in oblast v teh republikah, o tem bodo pa odločevali ljudje sami pri volitvah.

»Avtonomist« v Ameriki. Slovenski delavci v Ameriki kažejo vedno večje zanimanje za »Avtonomista«. Slovenski delavci v Ameriki žive v politično svobodni državi in vedo zato najbolj ceniti vrednost republikanske zvezne države. Če bi bila tudi naša država tako urejena, bi marsikateri slovenski delavec imel dovolj kruha doma in bi mu ne bilo treba iskati zaslужka onostran morja. Zato pa zavedni slovenski delavci v Ameriki podpirajo »Avtonomista« s tem, da ga naročajo in širijo tudi v svoji novi domovini. Mi s svoje strani pa bomo storili vse, da bodo naši rojaki tudi o razmerah v njihovi stari domovini pravilno poučeni. Vsem, ki »Avtonomista« v Ameriki širijo, naša najsrčnejša zahvala!

Draginja. Krompir letos močno gnije, zato se je znatno podražil. Tudi cene ostalih poljskih pridelkov ne kažejo, da bi živeli letos kaj cenejše kot lani, ampak rajši bo vse nekoliko dražje.

Slovenska demokratska stranka, ali kakor jo na kratko imenujejo: JDS, se zopet razdvaja. Ko je živel pokojni dr. Tavčar, so se bili razcepili na »starine« ali »Tavčarjeve« in na mladine ali »Žerjavovce«. Po Tavčarjevi smrti so se »starini« pridružili srbskim radikalom. Odkar pa so se tudi belgrajski demokratje razcepili na dve skupini, na »Davidovičevce« in na »Pribečevce«, so se začeli tudi slovenski »Žerjavovci« ali »mladini« cepiti na »Davidovičevce« in na »Žerjavovce« ali »Pribečevce«. K »Davidovičevcem« se vračajo tudi nekdanji »starini«. Tako se premetava takozvana »napredna« slovenska »inteligence« iz kota v kot kakor žoga in dokazuje s svojim premetavanjem, da ni ne napredna, ne slovenska, najmanj pa inteligenca. Pri prihodnjih volitvah vsi skupaj ne bodo dobili prav nič, če bo pometen slovenski kmet!

Drugod in pri nas. Na Francoskem bodo vpeljali v šolske knjige berila, kjer bodo vcepili otrokom v srce ljubezen do miru. Pri nas pa bodo otroke še naprej zastrupljali s poveličanjem vojnih grozot in jih bodo navduševali za vedno nove vojske »za blagor domovine«, v resnici za blagor onih, ki vojske delajo, to je za blagor raznih vladarjev, generalov, ministrov in kapitalistov.

Nemarnost ali kaj? Zadnje strahovito neurje, ki je divjalo nad polhograjskim gričevjem je odneslo med drugim tudi dvojce večjih mostov, enega med Škofjo Loko in Puštalom, drugega med Suho in Hosto. Prvi je na državni cesti, drugi na občinski. Takoj po katastrofi je dobilo županstvo občine Stara loka nalog, da ima nemudoma popraviti most med Suho in Hosto. Županstvo in požrtvovalni kmetje so storili svojo dolžnost in most je bil v kratkem izročen prometu. Ni se pa zgodilo kaj takega z mostom, ki leži na državni cesti. Sameva še vedno razdrti, kot ga je pustila povodenj, dasi leži na prometni cesti Škofja Loka-Medvode. Pravijo, da ga bodo betonirali in tako lahko čakamo še eno leto predno bo gotov. Da bi ga popravili vsaj za silo, pa tudi tega ne, pravijo, da bi preveč stalo. Komisije pa, ki so že bile tu in bodo še, so pa gotovo zastoj. Za subvencije gledališčem se dobi denar, za tak mostiček se ga pa ne more dobiti! Merodajni gospodje zganite sel!

S Podbrezij. Poroča nam somišljenik: Bil sem navzoč na sestanku bivših vojakov in invalidov na Brezjah dne 31. avgusta. Govorilo se je tudi o neodrešenih bratih. Iz govorov je zvenelo, kakor bi se bilo treba pripravljati na novo vojno. Jaz sem zoper vojno, saj smo zlasti mi bivši vojaki dovolj izkusili, kaj je to. Rešitev mora priti od demokratične, ljudske politike, ki sloni na sporazumu narodov: republikanska federacija je naš program. S tega stališča sem odobraval na brezijskem sestanku govor računskega svetnika Pirca, ki je poudarjal miroljubnost ter označil kot vojne krive laž in prevaro.

Vrednost denarja. V Švici se dobi za 100 dinarjev danes okoli 7 frankov. Dinar se je torej precej dvignil. Za 1 dolar plačajo danes okoli 78 dinarjev.

Nov davek bodo vpeljali v Slovenijo. Obdavčili bodo razne društvene znake. Danes nosi n. pr. v

Ljubljani gotovo vsak drugi človek kakšen znak. Kdor bo hotel še naprej nositi kakšen znak, bo moral plačati 10 dinarjev mesečno.

Sestanki in kongresi. V Osijeku so približno pred enim mesecem priredili evharistični kongres, ki se ga je udeležilo po poročilih hrvaških listov okoli 100 tisoč pobožnih ljudi. — V Zagrebu so priredili »jugoslovanski« Sokoli nedavno svoj vsesokolski zlet, katerega se je udeležilo tudi nekaj tisoč ljudi, vendar pa mnogo manj, kakor se jih je udeležilo sestanka »hrvaškega Sokola«. — Zadnje nedeljo sta se pa vršila v Ljubljani kar dva kongresa, namreč kongres zemljoradnikov in kongres marijanskih kongregacij. — Vsi ti kongresi imajo več ali manj politično ozadje in kažejo, da se bližajo — volitve! Udeležniki raznih kongresov tega sicer ne vedo, ker je čisto gotovo, da se jen. pr. marijanskega kongresa udeležilo na tisoče res pobožnih ljudi iz pobožnosti in ne zaradi politike in ravno tako je gotovo, da se je udeležilo raznih sokolskih slavnosti tudi na tisoče telovadcev iz ljubezni do telovadbe in ne zaradi politike. Toda oni, ki take kongrese in sestanke prirejajo, računajo navadno nekoliko drugače kakor računa priprosti svet.

Marijanski kongres, ki se je vršil zadnje nedeljo in na praznik v Ljubljani, je bil res veličastna manifestacija slovenskih Marijinih družb. V slavnostnem sprevedu je korakalo okoli 30 tisoč ljudi, še več ljudi pa je delalo špalir. Večino so tvorile žene in dekleta, moških pa je bilo razmeroma malo.

Kongres slovenskih samostojnih kmetov. V nedeljo in na praznik so slavili tudi slovenski samostojni

kmetje svoj kongres »zemljoradniške omladine«. Kongresa se je udeležil tudi češki minister za kmetijstvo dr. Hodža in več čeških poslancev. Na zborovanju v nedeljo so ustanovili »vseslovansko agrarno (kmečko) zvezo«. Hrvatje v tej zvezi niso zastopani, od Slovencev pa samo »samostojni« kmetje. Po zborovanju so priredili slavnosten obhod po mestu. Udeležba pri tem sprevedu pa je bila naravnost malenkostna. Prišlo je vsega 15 kmečkih okrašenih vozov in za vozovi je korakalo kakih 300 ljudi z gosti vred (spreveda marijanskih kongregacij se je udeležilo okoli 30 tisoč ljudi!). O moči slovenskih »samostojnih« kmetov so morali dobiti zlasti Čehi prav mučen vtis in vse kaže, da je imel Štefan Radić prav, ko je ta »kongres« označil kot kongres gospode, ne pa kot kongres kmetov.

Na shodu »samostojnih« kmetov v nedeljo je pozdravil zborovalce tudi zastopnik čeških agrarcev v imenu republikanskih čeških kmetov. Ali so slovenski »samostojni« kmetje ta pozdrav razumeli? Češki agrarci so navdušeni republikanci — kaj pa slovenski »samostojni« kmetje?

Za tiskovni sklad so darovali: Državni uradnik iz Maribora Din 10.— Republikanski dekan Din 25.— Organizacija Slov. Rep. publ. Str. v Rigoncah-Dobrova Din 35.— F. P., Ljubljana Din 35.—

Vsem naša najlepša zahvala. — Vsak naš somišljenik in sobojevniki naj bi daroval za naš tiskovni sklad ker vemo, da jih je še mnogo, ki bi lahko prenesli to malo žrtev.

Stanovanjsko vprašanje.

Sedanji stanovanjski zakon, s katerim so nezadovoljni hišni posestniki in najemniki v enaki meri, se bliža svojemu zasluženemu koncu. Zakon si določa namreč sam svojo življensko dobo do konca tega leta.

Kolikor bolj pa se približuje novo leto, toliko bolj pereče postaja vprašanje, kaj naj stopi namesto tega nesrečnega zakona?

Odgovarjajoč na to vprašanje pravijo eni, da bi bilo najboljša ta zakon še podaljšati za eno ali za več let! Drugi zopet predlagajo, naj se ta zakon popravi tako, da bo vsaj nekoliko pravičnejši za obe strani kot je bil stari zakon. Tretji zopet pa zahtevajo, naj se ta vojni ostanek kratkoma ukine.

Umestnost teh posameznih predlogov bomo najbolje spoznali, če pogledamo na posledice, ki jih mora nujno roditi ta ali oni predlog.

Začnimo s prvim predlogom, t. j.

z zahtevo, da se sedanje stanje podaljša za eno ali za več let.

Če hočemo pomen kakšne stvari, zlasti pomen kakšne postave, pravilno razumeti, moramo najprej vedeti, iz kakšnih razmer je ta ali ona postava nastala. To namreč, kar je bilo včeraj še dobro, pametno in umestno, je lahko danes že največja bedarija. To nam dokazuje zgodovina vseh postav že s tem, da je treba stare postave vedno izpreminjati, jih prilagodovati novim razmeram, ali pa jih sploh nadomeščati z novimi.

Kako je nastal današnji stanovanjski zakon?

Današnji stanovanjski zakon v njegovi prvi obliki je izdala bivša avstrijska vlada zato, da ohrani stanovanja onim ljudem, ki so bili vpoklicani k vojakom. Če bi takrat država najemnikov, ki so bili poklicani v vojaško službo, ne bila zaščitila, bi se bilo utegnulo zgoditi,

Od slej se

razlikuje izvrstni, iz davna preizkušeni »Pravi« FRANCKOV ; kavni pridatek« od ponarejenih proizvodov tudi že na zunaj po novi, rjavomodro-beli etiketi. — Na tej se posebno iztičejo karakteristični znaki razlikovanja, ki so: in: »Franck« in »kavni mlinček«.

»Pravi« FRANCK ; z mlinčkom« zahvaljuje svojo splošno priljubljenost izvrstnemu aromu in prijetnemu okusu ter svoji izdatnosti in težnosti.

OBRRTNA BANKA V LJUBLJANI

Kongresni trg 4

PODRUŽNICA V LJUTOMERU

Brzjavlj: Obrtbanka.

Telefon šte. 508.

se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

da bi po vojni prihajali ljudje domov in bi se bili znašli enostavno na cesti, ker bi bili gospodarji oddali stanovanja zlasti raznim beguncem, ki so ponujali za stanovanja silno visoke cene. V interesu vpoklicanih vojakov je morala torej državna oblast s posebnim zakonom ukreniti dvoje: Morala je določiti **neodpovedljivost stanovanj** in drugič določiti, **da se najemnine ne smejo zviševati.**

Zadnja zahteva, da se najemnine ne smejo zviševati, je popolnoma odgovarjala tudi tedanji avstrijski splošni finančni politiki, ki je šla za tem, da z različnimi zakoni (draginjski zakon, zakon o določitvi maksimalnih cen za živež itd.) vzdrži v ljudeh vero, da je papirnata krona še vedno toliko vredna kolikor je bila vredna nekdanja stara zlata krona.

Iz povedanega je razvidno, da je bil prvotni avstrijski stanovanjski zakon narejen za **vojne razmere** in za te razmere tudi **upravičen.**

Stanovanjska zakonodaja po vojni.

S koncem vojne pa so vsi razlogi za ohranitev starega avstrijskega stanovanjskega zakona **odpadli.** Ljudje so se vrnili domov in so svoja stara stanovanja zopet **zasedli.** S tem je bila nevarnost, da bi hišni gospodarji oddali njihova stanovanja v druge roke in stare najemnike postavili na cesto, **odstranjena.** Dalje so ljudje po vojni prav korenito spoznali tisti ogromni finančni švindel, kakor da bi bila papirnata krona enaka zlati in so

začeli zahtevati številčno mnogo višje plače kot so jih imeli prej, **kar bi bilo moralo imeti za posledico tudi avtomatično zvišanje najemnin.** Kajti kakor so ljudje dobili denar za zvišano ceno kruha, mesa, obleke in obuvala, bi bili lahko dobili tudi denar za zvišane stanarine. Dočim pa so kljub raznim prepovedim in zakonom o pobijanju draginje cene raznih življenjskih potrebščin vedno višje rastle, **ker so se morale prilagoditi tuji zlati valuti,** so ostale najemnine **nespremenjene — po »zakonu«!**

Začetek krivice.

Kdor je namreč hotel kupiti dobro ali pa slabo obleko, jo je moral kupiti na **Angleškem,** ker doma ni bilo niti enega končnega blaga. Angleži pa nikakor niso hoteli verjeti, da je papirnata krona toliko vredna kot zlata in so zahtevali plačilo **v zlatu.** Kdor je hotel torej biti oblečen, je moral šteti papirnatih kron kar na kupe! Ravno tako je bilo z moko, ki jo je dajala Amerika le proti plačilu v dolarjih in ne v kronah. In tako je bilo z vsemi stvarmi, **samo s stanovanji in s hišami ne!**

Zakaj ne?

Samo zato ne, ker je naša zakonodaja dosegla lahko samo domačine, tuji so se pa na našo zakonodajo »proti draginji« enostavno **po-fajfali.** Tuji so rekli: Če hočete imeti blago, plačajte v zlatu ali pa stradajte in hodite okrog bos! Domačin pa tega ni mogel storiti, ker bi ga bili sicer enostavno zaprli in mu pobrali še to, kar je imel!

Demagogija.

Drugi vzrok za podaljšanje stanovanjskega zakona še po vojni je bila tista **brezmejna demagogija z »navijanjem cen«,** ki so jo uganjali ali brezvestni hujskači ali pa največji bedaki po vojni po vseh deželah, pri nas pa še prav posebno. **Tujcem seveda tisto naše hujskanje proti »navijalcem cen« ni prav nič imponiralo,** ker so zahtevali brez usmiljenja za svoje blago plačilo v zlatu, domačinom pa je tista oslarija o enakosti papirnatega in zlatega denarja prizadejala ogromno škodo! **Tujcem se seveda naši slavni demagogi niso mogli upreti in so morali najti za obleko in obutev in prehrano ljudstva potrební denar.** Samo za stanovanja ga niso mogli najti, ker ga niso hoteli najti. Izgovarjali so se s »skrbjo za revno ljudstvo«. Pri tem pa je »revno ljudstvo« moralo plačevati visoke cene za moko in mast, **moralo je plačevati visoke cene za obleko,** samo za stanovanja ni bilo treba plačevati!

Posledice stanovanjskega zakona.

Kakšno velikansko napako so napravili tisti, ki so obdržali stari

stanovanjski zakon še po vojni, to čuti danes vse prebivalstvo na svoji koži. **Glavna in najhujša posledica tega zakona pa je popoln zastojev stavbenega gibanja.**

Kdo pa naj zida danes, če mora plačevati material in delavce v zlatu, ljudje pa nimajo denarja za plačevanje najemnin v zlatu, ampak še v papirju komaj plačujejo? Da, če bi bili razni naši kričači dali ljudem take plače in take dohodke, da bi bili lahko plačevali tudi najemnine v zlatu, bi danes ljudje zidali in takozvane »stanovanjske bede« bi bilo že zdavnaj konec! Ker pa so poskrbeli samo za denar za dražjo moko in za dražje meso in za dražjo obleko, **za dražja stanovanja pa ne, zato danes nihče ne zida in vse obrti in vsi delavci, ki so sicer zaslužili pri novih stavbah prav dober kruh, morajo danes stati na cesti in stradati!** Zahvalijo naj se onim, ki so nam podaljšali stari avstrijski stanovanjski zakon in ga hočejo še podaljšati!

(Dalje sledi.)

IZDAJA LJUBLJANSKA ORGANIZACIJA SLOVENSkih AVTONOMISTOV.

Odgovorni urednik Drago Brozovič. Tiskarna J. L. ASNIKA NASL. v Ljubljani.

ILIRSKA POSOJILNICA

Ljubljana, Kralja Petra trg 8/1.
sprejema hranilne vloge po 8%
Večje in stalne vloge do 12%.

Krepčajte
otroke
in bolnike
z „Juhanom“!

FR. SLOVNIK LJUBLJANA, Stari trg 2.

prilagojena po najnižjih cenah svojo zalogo izgotovljenih oblek in manufaktur. Obleke po meri se točno izvršujejo.

THE REX CO LJUBLJANA, GRADIŠČE 10.

Telefon šte. 265.

Najboljši pisalni, razmnoževalni in kopirni stroji.
VSE PISARNIŠKE POTREBŠČINE.

Nakup gozdov, desk, tramov in drv. Zaloga trboveljskega premoga in drv. Prodaja na debelo in drobno. - Plačljivo tudi na obroke.

DRUŽBA ILIRIJA
Ljubljana, Kralja Petra trg 8.
Telefon šte. 220.

Trgovina ŽIBERT

se je preselila iz Prešernove ulice na **Kongresni trg** zraven nunske cerkve ter se cenjenim odjemalcem priporoča še za nadaljno naklonjenost.

DRVA, trboveljski premog

H. Petrič, Ljubljana
Gospodarska cesta 16
Telefon 343.

Bele klobuke,

oblike po 160 do 200 Din, dvobarvni 170 D in vse drugolične barve 150 D.

Priporoča se najreelneje

Minka Horvat
Ljubljana, Stari trg

Prvorazredni moderni brzo-pisalni stroj

STOEWER - RECORD

Vrhunec fine mehanike.

Zastopstvo:

Ludovik Baraga

Ljubljana

Šelenburgova ulica št. 6. I./d.

MERAKL

harve, mastila, lake, kit, emajle, kistove (čopiče) in zajamčeno čisti firneš najboljše kakovosti nudi

Medić-Zankl

družba z o. z.

Maribor,
podružnica.

Ljubljana,
centrala.

Novi Sad,
skladišče.

Tovarne:

Ljubljana - Medvode.

Gospodarska poučna knjiga!

Ravnokar je izšla knjižica

„Osnovni pojmi modernega bančništva in borzništva“.

V knjigi je popisano, kako svet dandanes nalaga svoj denar, kako ga upravlja in kam ga nalaga. Popisano je življenje na borzah, kako delajo in od česa žive banke, pomen papirnega denarja, menic, čekov itd. O vseh teh stvareh mora biti dandanes poučen vsak umen gospodar. — Zato je knjiga velike vrednosti. — **Cena Din 20.—** s poštnino vred. — Knjiga je izšla v samozaložbi, naroča se pri vseh knjigarnah in pri

Tiskarni J. Blasnika nasledniki, Breg št. 12.

Zadružna banka v Ljubljani

Brzjavi: Zadrubanka.

Aleksandrova cesta šte. 5.

Telefon šte. 367.

Vplačani kapital Din 3,000.000.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje